

c. „(Judgement about) the authority vested in the chief internal auditor and *the level of management* to which he is directly responsible”.

M.i. is deze laatste eis te ruim gesteld. Waar de beslissing omtrent de samenwerking afhankelijk is van de (opperste) leiding, moet de interne accountant ook direct en uitsluitend onder die leiding gesteld zijn, en wel als een overigens onafhankelijke staffunctionaris.

Echter deel ik niet de opvatting, vermeld in het Maandblad „Accountancy” October 1953 van The Society of Incorporated Accountants (blz. 313/314), dat „The Institute's Notes appear to be written mainly with the larger public companies in mind — companies whose internal auditors have direct acces to the Boards (Commissarissen)”, terwijl „in many smaller concerns, their internal auditors are usually responsible to the secretaries (directie) of the companies”. Volgens Accountancy heeft in het laatste geval „the internal auditor (has) not complete independence of action — even though in practice the company secretary may very infrequently intervene. In these circumstances, ... the statutory auditor ..... would not normally ..... restrict his own audit solely because some parts of it had been covered by the internal auditor”.

Door te stellen, dat de interne accountant moet rapporteren aan de commissarissen, wordt m.i. aan het onderhavige vraagstuk zijn eigenlijke inhoud ontnomen: in dat geval staat de „interne” accountant functioneel gelijk met de externe accountant. Het vraagstuk, waarvoor de Notes een oplossing geven, heeft juist betrekking op het geval, dat de interne accountant wél functioneel afhankelijk is van de leiding.

Concluderende meen ik, dat het standpunt van het Institute inzake de vraag, of en in hoeverre de externe accountant op de controle van de interne accountant mag „steunen” (in die zin, dat eerstgenoemde bepaalde gedeelten van zijn taak achterwege laat), *formeel* ongeveer in overeenstemming is met het standpunt van het N.I.v.A.

Hoever dat steunen nu in detail zal mogen gaan, blijkt niet voldoende uit de Notes, om een vergelijking te kunnen trekken. Wat dat betreft zijn echter in Nederland verschillende stromingen te onderkennen, zodat een vergelijking ook om deze reden onder de huidige omstandigheden niet mogelijk zou zijn. Bovendien staat niet tot in bijzonderheden vast, welke taak de Engelse externe accountant tot de zijne rekent, indien hij niet op de interne accountant steunt.

DE ENGELSE ACCOUNTANT EN HET PROSPECTUS

door A. R. Overbeek

Sedert 1942 doet het Institute of Chartered Accountants in England and Wales aan leden en andere belangstellenden aanbevelingen uitgaande betreffende de behandeling van actuele problemen bij de verslaglegging van maatschappijen. De jongste van deze serie „Recommendations on Accounting Principles”, no. XVI, dateert van November 1953¹⁾ en is getiteld:

„Accountants reports for prospectuses: Adjustments and other matters”.

¹⁾ Zie „The Accountant” van 21 November 1953.

Deze publicatie houdt ten nauwste verband met een vroegere, nl. no. XIII ²⁾, getiteld:

„Accountants reports for prospectuses: Fixed assets and depreciation”.

Hoewel het hier te lande (nog) niet zo veelvuldig voorkomt, dat accountantsverklaringen voor prospecti moeten worden afgegeven, zal het toch voor de lezers van deze rubriek wel interessant zijn om kennis te nemen van de Engelse zienswijze ten aanzien van de daarbij rijzende problemen.

Allereerst zij dan vermeld, dat de Companies Act 1948 een accountantsverklaring in prospecti verplicht stelt met betrekking tot de volgens voorschrift bijgevoegde resultatenrekeningen over de laatste 5 jaren en de laatst opgemaakte balans. In vele gevallen vraagt de Stock Exchange nog meer historische gegevens, die eveneens door de accountant gecertificeerd moeten worden.

De accountant moet uiteraard, wanneer hij een dergelijke verklaring afgeeft, zich afvragen, of de wijze van voorstellen voldoende informatief is in verband met het doel van het prospectus. Dikwijls zal het daarom nodig zijn, toelichtende noten te vermelden en correcties aan te brengen, teneinde bijv. de resultatencijfers meer vergelijkbaar te maken.

De gevallen, waarin correctie geboden is, zijn in 3 groepen te onderscheiden, nl.

- a. factoren, die eerst na afsluiten van de jaarrekening aan het licht zijn gekomen, doch waarmede zou zijn rekening gehouden als zij bijtijds bekend waren geweest; dit betreft dus een verschuiving tussen de jaren,
- b. incidentele opbrengsten of kosten,
- c. wijzigingen in de methode van winstberekening, het waarderingssysteem, of in de wijze van voorstelling van het resultaat.

Wij zullen nu de verschillende aanbevelingen van het Institute achtereenvolgens in 't kort behandelen.

Vast actief.

Afschrijvingen moeten afzonderlijk worden genoemd. Als er veranderingen in het afschrijvingssysteem hebben plaats gevonden, moet dit worden vermeld, met de consequenties van die verandering. Als de commerciële afschrijvingen belangrijk afwijken of zullen gaan afwijken van de fiscale, moet dit worden aangegeven. Dit kan voor de toekomst van speciaal belang zijn, indien vóór uitgifte van het prospectus een herwaardering van het vaste actief heeft plaats gevonden; de daaruit voortvloeiende hogere afschrijvingen zullen immers fiscaal niet aftrekbaar zijn.

Als er herwaardeerd is (bijv. tot de going-concern waarde) moet worden aangegeven, wat daarop als afschrijving in de toekomst noodzakelijk zal zijn, zulks in vergelijking met hetgeen in afgelopen jaren werkelijk is afgeschreven. Zelfs als in de balans niet is herwaardeerd, doch er is slechts ter informatie de hogere waarde genoemd, dan zal moeten worden aangegeven welk deel van de winst in de toekomst zou moeten worden gereserveerd om deze waarde in stand te houden.

Er moet systeem zijn in het onderscheid tussen geactiveerde inves-

²⁾ Zie „The Accountant” van 12 Maart 1949.

teringen en hetgeen direct ten laste van de exploitatierekening wordt afgeschreven.

Belasting.

Uit de resultatenrekeningen dient te blijken hoeveel de winst heeft bedragen vóór aftrek van belasting. Belangrijke afwijkingen met de belastbare winst worden daarbij vermeld. Het doet enigszins vreemd aan, dat het niet nodig wordt geacht, de verschuldigde belasting jaar voor jaar te noemen. Blijkbaar geschiedt dit onder het motief, dat het tarief zo vaak verandert.

Daarentegen behoort in de balans te worden vermeld, welke *latente belastingschulden* er zijn (o.a. Profits tax non-distribution Relief).

Gegevens later bekend geworden.

Dikwijls worden ten laste van de winst voorzieningen getroffen voor allerlei risico's, zoals lopende contracten en processen, en voor verplichtingen die nog niet definitief vast staan. De accountant zal hebben na te gaan, in het licht van hetgeen later bekend is geworden, of er aanleiding bestaat om door verschuiving van winst of verlies in de jaarresultaten correcties aan te brengen.

Werk onderhanden.

Vooraf bij langdurige contracten (scheepsbouw, enz.) zal er dikwijls aanleiding bestaan om de jaarwinsten te corrigeren.

Incidentele posten.

Deze dienen als regel te worden geëlimineerd, zowel voor- als nadelige. Dit moet uiteraard met verstand gebeuren.

Aflossing van lening.

Als de opbrengst van de aandelenemissie zal worden gebruikt om een lening af te lossen, kan het soms nut hebben om de in voorgaande jaren daarop betaalde interest te elimineren, of althans deze afzonderlijk te noemen.

Veranderingen in de bronnen van inkomen.

Wanneer in de verslagperiode verandering in de bronnen van inkomen zijn voorgekomen, verdient het als regel aanbeveling, hiervan melding te maken; in het bijzonder wanneer er bedrijven of delen daarvan zijn verkregen of afgestoten.

Als er met de opbrengst van de emissie een nieuw bedrijf zal worden verkregen, moeten van dat bedrijf eveneens uitvoerige gegevens worden verstrekt.

Als er in de toekomst bepaalde kosten zullen stijgen (bijv. directie-salaris, pensioenen, enz.) worde dit vermeld.

Diverse opmerkingen.

De accountant zal moeten beoordelen, of de voorgeschreven periode voor het onderhavige geval voldoende is om een goed beeld te geven van de ontwikkeling.

Als hij kennis draagt van gebeurtenissen na de verslagperiode, die het beeld belangrijk kunnen beïnvloeden, dient de accountant zich er van te overtuigen, dat hieraan in het prospectus voldoende aandacht is gewijd.

Bijzondere aandacht zal moeten worden besteed aan de eventuele consolidatie van jaarrekeningen, vooral als er buitenlandse dochterondernemingen bij zijn.

Toestemming tot het opnemen van het rapport.

Ingevolge de Companies Act 1948 moet de accountant uitdrukkelijk zijn toestemming verlenen tot het opnemen van zijn verklaring in het prospectus. Alvorens deze toestemming te verlenen, behoort hij zich er van te overtuigen, dat de emittenten geen onjuist gebruik van het cijfermateriaal hebben gemaakt en dat ook overigens het prospectus geen aperte onjuistheden bevat of essentiële dingen verzwijgt; een soortgelijke verantwoordelijkheid dus als bij ons is geregeld in artikel 14 R. v. A.

